

УДК 336.14:658.15

Лепьохін О.В.¹, Янушко С.Ю.²

¹ доц. Запорізького національного університету

² студ. гр. 8.0734-уфєб-з Запорізького національного університету

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

У ринкових умовах ризик є невід’ємною складовою підприємницької діяльності. На бізнес постійно впливають як внутрішні, так і зовнішні чинники, тому підприємству важливо своєчасно виявляти можливі загрози, запобігати їм та ефективно усувати наслідки негативних подій. Ризиковість притаманна будь-якій підприємницькій діяльності, адже невизначеність є вихідною умовою, а ризик – її наслідком. Чим більша невизначеність під час ухвалення господарського рішення, тим вищий рівень ризику.

Однією з основних ознак сучасних ринкових перетворень є динамічний розвиток фінансових відносин, який супроводжується постійним розширенням сфери їхнього застосування. Розгалужені фінансові зв’язки, через які можуть поширюватися кризові явища, зумовлюють необхідність посилення системи управління фінансовими ризиками.

Фінансові ризики ґрунтуються на об’єктивній невизначеності зовнішнього середовища, зумовлену політичними, економічними, соціальними та іншими факторами макроекономічного середовища, в рамках якої організація здійснює свою діяльність. Невизначеність навколишнього середовища передбачає всю сукупність факторів, що провокують появу ризикової ситуації з причини того, що компанія не володіє повною інформацією про всі суб’єкти або об’єкти, з якими вона змушена стикатися при виконанні своєї статутної діяльності [1, с. 202].

Невизначеність природних, людських та економічних факторів може бути причиною виникнення фінансового ризику, який може привести до збитків в господарсько-фінансовій діяльності. Порушення процесу виробництва, зміни ринкової кон’юнктури, специфіка технологічного процесу, який має сезонний характер, а також загрози та складнощі повсякденної діяльності є основою фінансових ризиків [2, с. 310].

Ризик-менеджмент у структурі фінансової безпеки підприємства – це система механізмів, методів та інструментів, які застосовуються для планування, організації, реалізації, стимулювання та контролю процесів управління фінансовими ризиками, що виникають у результаті впливу внутрішніх і зовнішніх чинників.

Належне виконання функцій ризик-менеджменту дає можливість приймати обґрунтовані стратегічні та тактичні рішення, мінімізувати помилки під час планування і реалізації стратегії розвитку підприємства.

Причин виникнення ризикових ситуацій на підприємстві існує багато. Під причиною ризику розуміють будь-яку обставину, що породжує невизначеність результату. До таких чинників належать: особливості господарської діяльності, відсутність достовірної інформації щодо майбутніх подій, обмеженість відомостей про стан зовнішнього середовища, що впливає на економічні результати, а також недоліки в системі управління.

Питання ризику мають враховуватися ще на етапі постановки проблеми та формування цілей підприємства. Важливо проводити аналіз і оцінку можливих втрат, щоб визначати час і способи їх компенсації. Передбачення ризиків – необхідна умова досягнення успіху.

Мета оцінювання ризиків – визначити їх рівень і виділити найбільш критичні. Систематичний моніторинг ризиків дозволяє виявляти нові загрози, переглядати оцінку їх рівня та формувати звіти про результати управління ними.

Кожне управлінське рішення потребує чіткого стратегічного плану управління ризиками. Для зниження їх рівня використовуються різні методи: уникнення, локалізація, розподіл та компенсація ризику. Щоб мінімізувати фінансові ризики, підприємству необхідно володіти достовірною інформацією про ринкову кон'юнктуру, надійність партнерів, постачальників і контрагентів, їхню ділову репутацію та фінансовий стан. Слід також пам'ятати, що навіть стратегія протидії ризикам містить елементи невизначеності. Тому важливо проаналізувати її сильні та слабкі сторони перед впровадженням.

Основними цілями управління підприємством залишаються прибутковість, розвиток, конкурентоспроможність і міцні позиції на ринку. Досягнення цих цілей можливе лише за умови достатньої ризикостійкості та захищеності підприємства.

Оскільки підприємницька діяльність завжди пов'язана з ризиком, його врахування є одним із ключових завдань системи управління будь-якого економічного суб'єкта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нечипоренко А.В. Особливості управління фінансовими ризиками підприємства в умовах трансформаційних змін. *Економічний вісник університету «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди». Серія «Фінанси, грошовий обіг, кредит»*. 2023. Вип. № 56. С. 200-206.
2. Янковська Л. А., Семчук Ж. В., Шевчук Я. В., Антонюк Н. А., Нагірна О. В. Управління фінансовими ризиками підприємств в умовах війни. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна*. Львів, 2023. Вип. 37. С. 307-314.